

كمنترين سومبر-سومبر اوتام دان قلنچوغن

KEMENTERIAN SUMBER – SUMBER UTAMA DAN PELANCONGAN
NEGARA BRUNEI DARUSSALAM

LAPORAN PRESTASI PENCAPAIAN KELUARAN KASAR SEKTOR SUMBER-SUMBER UTAMA DAN PELANCONGAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 (Q1)

PENCAPAIAN TERKINI KESELURUHAN SEKTOR SUMBER-SUMBER UTAMA BAGI TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023

JADUAL 1: SECARA KESELURUHAN PENCAPAIAN KELUARAN KASAR BAGI SEKTOR SUMBER-SUMBER UTAMA (PERTANIAN, PERIKANAN DAN PERHUTANAN) BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA ADALAH MENURUN SEBANYAK \$11.04 JUTA (6%) IAITU DARI \$186.13 JUTA (2023) KEPADA \$175.09 JUTA (2024)

SEKTOR/INDUSTRI	KELUARAN SEKTOR/INDUSTRI (B\$ JUTA)		NILAI TAMBAH/KURANG	% PENINGKATAN/ PENURUNAN
	Q1-2023	Q1-2024	(B\$ JUTA)	2024
Pertanian dan Agrimakanan	137.74	135.59	-2.15	-1.6%
Ternakan	80.09	82.69	2.60	3.2%
Tanaman	15.53	15.92	0.39	2.5%
Agrimakanan	42.13	36.98	-5.15	-12.2%
Perikanan	39.18	29.66	-9.52	-24.3%
Tangkapan	28.65	22.22	-6.43	-22.5%
Akuakultur	5.18	3.50	-1.68	-32.5%
Pemprosesan Makanan Laut	5.35	3.95	-1.41	-26.3%
Perhutanan	9.21	9.84	0.63	6.9%
Pemprosesan Primer	6.97	6.83	-0.14	-2.0%
Hiliran Berasaskan Kayu	2.24	3.01	0.77	34.3%
Jumlah Keluaran B\$ Juta	186.13	175.09	-11.04	-5.9%

PENCAPAIAN TERKINI KESELURUHAN SEKTOR SUMBER-SUMBER UTAMA BAGI TAHUN 2024 *BERBANDING SASARAN*

JADUAL 2: PENCAPAIAN KELUARAN KASAR BAGI SEKTOR SUMBER-SUMBER UTAMA (PERTANIAN, PERIKANAN DAN PERHUTANAN) BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 ADALAH SEBANYAK \$175 JUTA IAITU MENCAPAI SEKITAR 76% DARIPADA SASARAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 (\$231 JUTA)

SEKTOR/INDUSTRI	Q1/2024		2024	% PENCAPAIAN/SASARAN	
	NILAI KELUARAN (B\$ JUTA)			Q1/2024	2024
	PENCAPAIAN	SASARAN	SASARAN		
Pertanian dan Agrimakanan	135.59	157.50	630.00	86.1%	21.5%
Ternakan	82.69	93.75	375.00	88.2%	22.1%
Tanaman	15.92	18.75	75.00	84.9%	21.2%
Agrimakanan	36.98	45.00	180.00	82.2%	20.5%
Perikanan	29.66	62.50	250.00	47.5%	11.9%
Tangkapan	22.22	32.00	128.00	69.4%	17.4%
Akuakultur	3.50	12.00	48.00	29.1%	7.3%
Pemprosesan Makanan Laut	3.95	18.50	74.00	21.3%	5.3%
Perhutanan	9.84	10.75	43.00	91.5%	22.9%
Pemprosesan Primer	6.83	8.50	34.00	80.4%	20.1%
Hiliran Berasaskan Kayu	3.01	2.25	9.00	133.6%	33.4%
Jumlah Keluaran (B\$ Juta)	175.09	230.75	923.00	75.9%	19.0%

**SEKTOR
PERTANIAN DAN AGRIMAKANAN**

PRESTASI SEKTOR PERTANIAN (*TERNAKAN*) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 3: NILAI KELUARAN SEKTOR TERNAKAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH MENINGKAT SEBANYAK \$2.6 JUTA (3%), IAITU DENGAN INDUSTRI AYAM PEDAGING SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA PENINGKATAN IAITU SEKITAR \$1.66 JUTA (4%) IAITU DARI \$38.90 JUTA (2023) KEPADA \$40.55 JUTA (2024)

SEKTOR TERNAKAN	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Ayam Pedaging (mt)	7,717.87	7,729.51	38.90	40.55	49%	1.66	4.25%
Telur Ayam (juta biji)	43.74	43.03	8.00	9.01	11%	1.01	12.60%
Daging Kerbau dan Lembu (mt)	216.03	252.86	4.37	6.94	8%	2.56	58.65%
Daging Kambing & Biri-Biri (mt)	11.08	15.24	0.24	0.28	0%	0.03	14.33%
Penetasan Anak Ayam (juta ekor)	5.06	5.34	6.07	6.31	8%	0.24	3.98%
Telur Berbenih (juta biji)	5.45	4.70	4.36	3.29	4%	-1.07	-24.54%
Pelbagai Ternakan (mt)	70.50	121.40	0.50	0.58	1%	0.08	15.76%
Makanan Ternakan (mt)	17,154.64	16,948.31	17.64	15.73	19%	-1.91	-10.84%
Jumlah	-	-	80.09	82.69	100%	2.60	3.25%

PRESTASI SEKTOR PERTANIAN (TANAMAN) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 4: NILAI KELUARAN SEKTOR *TANAMAN* BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA SECARA KESELURUHANNYA ADALAH *MENINGKAT* IAITU SEBANYAK \$0.39 JUTA (3%), IAITU DENGAN KOMODITI *BUAH-BUAHAN* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENINGKATAN NILAI SEBANYAK \$0.90 JUTA (29%) IAITU DARI \$3.08 JUTA (2023) KEPADA \$3.98 JUTA (2024)

SEKTOR TANAMAN	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Sayur-Sayuran (mt)	1,899.44	2,029.10	7.79	7.58	48%	-0.21	-2.69%
Buah-Buahan (mt)	1,299.29	1,579.42	3.08	3.98	25%	0.90	29.22%
Padi (mt)	1,305.83	1,484.98	2.09	2.38	15%	0.29	13.91%
Pelbagai Tanaman (mt)	441.03	407.14	1.40	1.31	8%	-0.09	-6.20%
Tanaman Hiasan (pohon)	187,390	119,345	1.16	0.66	4%	-0.50	-43.17%
Bunga Keratan (keratan)	11,300	8,970	0.01	0.01	0%	0.00	4.70%
Jumlah			15.53	15.92	100%	0.39	2.54%

PRESTASI SEKTOR PERTANIAN (AGRIMAKANAN) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 5: NILAI KELUARAN SEKTOR AGRIMAKANAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA SECARA KESELURUHANNYA *MENURUN* SEKITAR \$5.15 JUTA (12%), IAITU DENGAN KOMODITI *PRODUK LAIN-LAIN (MAKANAN DAN MINUMAN)* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENURUNAN NILAI SEBANYAK \$4.03 JUTA (38%) IAITU DARI \$10.58 JUTA (2023) KEPADA \$6.55 JUTA (2024)

SEKTOR AGRIMAKANAN	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Produk Tambah Nilai dan Proses Ternakan (mt)	1,617.86	1,626.91	30.12	29.08	79%	-1.04	-3.45%
Produk Tambah Nilai dan Proses Tanaman (mt)	307.03	346.55	1.43	1.35	4%	-0.08	-5.34%
Lain-Lain (Makanan dan Minuman) (mt)	16,727.83	5,824.90	10.58	6.55	18%	-4.03	-38.11%
Jumlah	18,652.72	7,798.36	42.13	36.98	100%	-5.15	-12.22%

**SEKTOR
PERIKANAN**

PRESTASI SEKTOR PERIKANAN (*PENANGKAPAN IKAN*) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 6: NILAI KELUARAN *INDUSTRI PENANGKAPAN IKAN* BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH *MENURUN* SEBANYAK \$6.43 JUTA (22%), IAITU DENGAN KOMODITI *NELAYAN KECIL-KECILAN* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENURUNAN NILAI SEBANYAK \$5.96 JUTA (22%) IAITU DARI \$27.17 JUTA (2023) KEPADA \$21.21 JUTA (2024)

INDUSTRI PENANGKAPAN IKAN	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Nelayan Komersil (mt)	453.05	388.46	1.48	1.00	5%	-0.48	-32.23%
Nelayan Kecil-kecilan (mt)	3,315.19	3,617.97	27.17	21.21	95%	-5.96	-21.92%
Jumlah	3,768.24	4,006.42	28.65	22.22	100%	-6.43	-22.45%

PRESTASI SEKTOR PERIKANAN (AKUAKULTUR) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 7: NILAI KELUARAN *INDUSTRI AKUAKULTUR* BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH *MENURUN* SEBANYAK \$1.68 JUTA (32%), IAITU DENGAN KOMODITI *UDANG* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENURUNAN NILAI SEBANYAK \$1.91 JUTA (50%) IAITU DARI \$3.86 JUTA (2023) KEPADA \$1.95 JUTA (2024)

INDUSTRI AKUAKULTUR	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Udang	530.93	236.27	3.86	1.95	55.7%	-1.91	-49.55%
Ikan Laut	68.58	91.04	0.94	1.28	36.7%	0.34	36.59%
Ikan Air Tawar	4.18	5.68	0.03	0.05	1.4%	0.01	38.95%
Ketam	0.37	0.19	0.004	0.001	0.0%	0.00	-68.71%
Jumlah	604.07	333.18	4.84	3.28	100%	-1.56	-32.24%
Benih Udang (pcs)-juta	9.12	3.27	0.15	0.05	1.5%	-0.09	-64.09%
Benih Ikan Laut (pcs)-juta	0.17	0.15	0.02	0.15	4.3%	-0.02	-14.27%
Benih Ikan Air Tawar (pcs)-juta	0.06	0.18	0.02	0.02	0.4%	0.00	-13.98%
Benih Ikan Hiasan (pcs)-juta	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0%	0.00	-100.00%
Jumlah (pcs- Juta)	9.35	3.61	0.34	0.22	100%	-0.12	-35.80%
Jumlah keseluruhan			5.18	3.50	100%	-1.68	-32.47%

PRESTASI SEKTOR PERIKANAN (*PEMROSESAN IKAN*) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 8: NILAI KELUARAN INDUSTRI *PEMROSESAN IKAN* BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH *MENURUN* SEBANYAK \$1.41 JUTA (26%), IAITU DENGAN KOMODITI *PRODUK BEKU* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENURUNAN NILAI SEBANYAK \$1.18 JUTA (27%) IAITU DARI 4.34 JUTA (2023) KEPADA \$3.16 JUTA (2024)

INDUSTRI PEMROSESAN IKAN	KUANTITI		NILAI (BND \$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Produk Beku (mt)	441.83	202.74	4.34	3.16	80%	-1.18	-27.16%
Produk Keropok (mt)	12.36	12.16	0.23	0.22	6%	-0.01	-5.73%
Produk Tambah Nilai (mt)	27.48	26.84	0.21	0.21	5%	0.00	-2.19%
Produk-Produk Lain (mt)	60.50	0.85	0.42	0.17	4%	-0.25	-59.69%
Produk Kecil-Kecilan (mt)	10.20	7.91	0.15	0.19	5%	0.04	27.87%
Jumlah	552.37	250.51	5.35	3.95	100%	-1.41	-26.25%

SEKTOR PERHUTANAN

PRESTASI SEKTOR PERHUTANAN (PEMRPOSESAN PRIMER) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 9: NILAI KELUARAN INDUSTRI PEMROSESAN PRIMER BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH MENURUN SEBANYAK \$0.14 JUTA (2%), IAITU DENGAN KOMODITI KAYU BALAK BULAT SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENURUNAN NILAI SEBANYAK \$0.11 JUTA (5%) IAITU DARI \$2.11 JUTA (2023) KEPADA \$2.00 JUTA (2024)

SEKTOR PEMROSESAN PRIMER	KUANTITI		NILAI (B\$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Kayu Balak Bulat (m ³)	12,413.34	11,737.68	2.11	2.00	29.2%	-0.11	-5.4%
Kayu Gergaji (m ³)	6,405.82	6,374.63	4.80	4.78	70.0%	-0.02	-0.5%
Bakau (pcs)	6,600	6,299	0.053	0.050	0.7%	-0.002	-4.6%
Jumlah	-	-	6.97	6.83	100%	-0.14	-2.0%

PRESTASI SEKTOR PERHUTANAN (*HILIRAN BERASASKAN KAYU*) TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA

JADUAL 10: NILAI KELUARAN *INDUSTRI HILIRAN BERASASKAN KAYU* BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 SECARA KESELURUHANNYA ADALAH *MENINGKAT* SEBANYAK \$0.77 JUTA (35%), IAITU DENGAN KOMODITI *KOMPONEN KAYU* SEBAGAI PENYUMBANG UTAMA KEPADA PENINGKATAN NILAI SEBANYAK \$0.78 JUTA (36%) IAITU DARI \$2.17 JUTA (2023) KEPADA \$2.94 JUTA (2024)

SEKTOR HILIRAN BERASASKAN KAYU	KUANTITI		NILAI (B\$ JUTA)		% SUMBANGAN	PERBEZAAN	
	Q1-2023	Q1-2024	Q1-2023	Q1-2024		B\$ JUTA	%
Komponen Kayu (m ³)	2,186.70	2,883.73	2.17	2.94	97.8%	0.78	35.8%
Briket Arang (kg)	74,318	69,970	0.071	0.066	2.2%	-0.004	-5.9%
Jumlah	-	-	2.24	3.01	100%	0.77	34.5%

**SEKTOR
PELANCONGAN**

PENCAPAIAN TERKINI KESELURUHAN SEKTOR PELANCONGAN BAGI TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023

JADUAL 11: JUMLAH KETIBAAN PELANCONG MELALUI UDARA DAN PENDAPATAN PELANCONGAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA MASING-MASING MENINGKAT SEKITAR 92% DAN 116%

SEKTOR/INDUSTRI	PENCAPAIAN		NILAI TAMBAH/ KURANG	% PENINGKATAN/ PENURUNAN
	Q1-2023	Q1-2024		
PELANCONGAN				
Ketibaan Pelancong Melalui Udara (Orang)	28,443	54,700	26,257	92.31%
Pendapatan Pelancongan (B\$ Juta)	15.93	34.46	18.53	116.32%

Nota: Peningkatan ketibaan pelancong melalui udara adalah disebabkan oleh *recovery from COVID-19* yang mana para pelancong sudah lebih yakin dan sudah mulai mengembara semula; dan ini secara langsung menyumbang kepada pendapatan pelancongan.

JADUAL 12: PURATA KADAR PENGINAPAN DAN PURATA TEMPOH PENGINAPAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 MASING-MASING MENINGKAT SEBANYAK 3% DAN 15% BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA, MANAKALA JUMLAH PENDAPATAN PENGINAPAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 MENINGKAT SEBANYAK 11% BERBANDING TAHUN 2023 BAGI TEMPOH YANG SAMA.

SEKTOR/INDUSTRI	PENCAPAIAN		NILAI TAMBAH/ KURANG	% PENINGKATAN/ PENURUNAN
	Q1-2023	Q1-2024		
PERHOTELAN				
Purata Kadar Penginapan (%)	30.9%	31.8%	0.90%	2.91%
Purata Tempoh Penginapan	5.87	6.73	0.86	14.65%
Pendapatan Perhotelan (\$ Juta)	9.27	10.26	0.99	10.68%

Nota: Kenaikan purata tempoh penginapan adalah disebabkan peningkatan penginapan korporat yang secara langsung menyumbang kepada pendapatan perhotelan. Manakala, peningkatan bagi purata kadar penginapan adalah disebabkan oleh penubuhan hotel-hotel yang baru.

PENCAPAIAN TERKINI KESELURUHAN SEKTOR PELANCONGAN BAGI TAHUN 2024 *BERBANDING SASARAN*

JADUAL 13: JUMLAH KETIBAAN PELANCONG MELALUI UDARA DAN PENDAPATAN PELANCONGAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 MASING-MASING MENCAPAI SEKITAR 60.3% DAN 60.5% DARIPADA SASARAN BAGI SUKU PERTAMA TAHUN 2024 IAITU SERAMAI 90,641 PELANCONG DAN SEBANYAK \$57 JUTA BAGI PENDAPATAN PELANCONGAN

SEKTOR/INDUSTRI	Q1 2024		2024	% PENCAPAIAN/SASARAN	
	PENCAPAIAN	SASARAN	SASARAN	Q1 2024	2024
Ketibaan Pelancong (Orang)	54,700	90,641	362,569	60.3%	15.1%
Pendapatan Pelancongan (B\$ Juta)	34.46	57.00	228.00	60.5%	15.1%

PENCAPAIAN SEKTOR PELANCONGAN 2024

JADUAL 13(A): 20 NEGARA TERATAS BAGI KETIBAAN PELANCONG ANTARABANGSA MELALUI UDARA BAGI TAHUN 2023 BERBANDING 2024 (JANUARI SEHINGGA MAC)

NO	NEGARA	SEHINGGA MAC 2023
1	MALAYSIA	8,902
2	INDONESIA	2,424
3	SINGAPORE	2,097
4	PHILIPPINES	1,790
5	CHINA	1,735
6	AUSTRALIA	1,578
7	UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND	1,575
8	SOUTH KOREA	1,321
9	JAPAN	965
10	INDIA	770
11	UNITED STATES OF AMERICA	769
12	VIET NAM	545
13	THAILAND	469
14	HONG KONG	413
15	CANADA	402
16	GERMANY	249
17	BANGLADESH	240
18	RUSSIAN FEDERATION	224
19	NEPAL	166
20	FRANCE	151

NO	NEGARA	SEHINGGA MAC 2024
1	MALAYSIA	13,508
2	CHINA	10,435
3	INDONESIA	4,430
4	SINGAPORE	2,938
5	PHILIPPINES	2,860
6	SOUTH KOREA	2,400
7	LAIN-LAIN	2,382
8	JAPAN	2,213
9	UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND	1,741
10	AUSTRALIA	1,730
11	VIET NAM	1,395
12	UNITED STATES OF AMERICA	1,240
13	HONG KONG	1,051
14	INDIA	879
15	THAILAND	724
16	CANADA	598
17	GERMANY	485
18	RUSSIAN FEDERATION	431
19	BANGLADESH	325
20	FRANCE	322